

planinski
V E S T N I K

REVIIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

PRILOGA PV 2007/06

Mont Blanc

*Vodniček za tiste, ki želijo
na najvišjo goro Alp*

Kazalo

Gremo na Mont Blanc.....	3
Priprave pred vzponom.....	3
Kako pod Mont Blanc.....	6
Zemljepisni opis.....	6
Kje spati v Chamonixu in na gori.....	6
Literatura in zemljevidi.....	7
Normalni pristopi.....	8
1. Čez Aiguille du Goûter.....	8
2. Po ledeniku Bossons.....	9
3. Italijanski pristop.....	10
4. Prečanje Mont Blanca.....	11
Mont Blanc - alpinistični paradíž.....	12

Urednik in avtor prvega dela Andrej Stritar

Priloga revije Planinski vestnik, izhaja občasno

ISSN 0350-4344

Izdaja PZS, Dvorčakova 9, p.p. 214, 1001 Ljubljana
www.planinskivestnik.com

Odgovorni urednik Vladimir Habjan

planinski
VESTNIK

Slika na naslovnici: Pogled z vrha Pt. Walker v Grandes Jorasses - v ospredju vsi vrhovi Jorasses in Dent du Géant. Mt Blanc z zgornjim delom Peutereyskega grebena, Freneyskim stebrom, Gr. Pilier d'Anglom, Brenvo, Mt. Mauditom in Mt. Blanc du Taculom. **Foto: Marko Prezelj**

Gremo na Mont Blanc

Verjetno si vsak, ki ga gorništvo zares »zagrabi«, zaželi vsaj enkrat v življenju stopiti tudi na najvišjo goro Alp, na Mont Blanc. S svojimi 4810 metri nadmorske višine presega vse sosede in ga velikokrat štejemo tudi za najvišjo goro Evrope. Resnici na ljubo v geografskem pogledu veljajo za del Evrope tudi kavkaške gore, med katerimi je najvišji Elbrus, 5642 m, zato bi Mont Blanc neupravičeno nosil tak naziv.

Mont Blanc je zgrajen tako mogočno, kot da bi se zavedal svojega pomena. Ne le da je najvišji, tudi njegova podoba je veličastna, kraljevska. Njegov najvišji del je videti kot nekakšna velika bela kupola, ki je brez dvoma prispevala k njegovemu imenu - Bela gora. Tak videz hkrati zagotavlja razmeroma nezahtevno možnost vzpona na vrh. Najlažje poti na Mont Blanc, v nasprotju s potmi na nekatere druge alpske štiritisočake, ne zahtevajo težjega plezanja ali zapletenih alpinističnih tehnik. Zato se želja resnično lahko izpolni tako rekoč vsakemu bolj zagnanemu in izkušenemu planincu oziroma gorniku.

Vendar pa Mont Blanca ne podcenjujte! Čeprav najlažji vzpon tehnično ni nič težji od našega Grintovca pozimi, višina in ledeniki pomenijo težave, ki vas lahko presenetijo in nenadoma in na hitro

Mont Blanc, desno pred njim je dobro vidna Aiguille du Midi, zadaj pa Dôme du Goûter in skrajno desno Aig. du Goûter. TOMAZ MAROLT

postavijo v skrajno težak položaj. Skrite razpoke ali pa vremenske spremembe so zahrbtni pasti, ki jih morate znati prepoznati in se pred njimi zavarovati. Na tako visoko goro je zato vedno treba iti spoštljivo.

V tej prilogi Planinskega vestnika vam skušamo opisati Mont Blanc kot gorniški cilj in vam pomagati pri načrtovanju izpolnitve te vaše verjetno življenjske želje. Opisali smo, kako se na tak vzpon pripravimo, kako se ga lotimo, opisali smo najlažje smeri na vrh, v drugem delu pa predstavili tudi tisto, kar zanima alpiniste – kje in kako plezati na tej gori. Omejili smo se na samo goro Mont Blanc, njegove znane sosede nad Chamonixom, kot so Aiguilles, Grandes Jorasses, Dent du Géant in druge, tokrat puščamo ob strani.

Priprave pred vzponom

Kako torej na Mont Blanc?

Če ste alpinist ali pa gornik, ki je že osvojil nekaj naših dvatisočakov pozimi in je tudi že kdaj hodil po ledenikih, z Mont Blancom ne boste imeli problemov. Preberite ta vodniček, poiščite še kak priročnik, kupite si zemljevid, najdite si prijatelja, v tednih pred vzponom obiščite nekaj tri- ali štiritisočakov, potem pa odpotujte v Chamonix in se lotite vzpona.

Če pa ste planinec, ki je obredel že veliko naših gora in bil v hribih tudi pozimi, vendar z visokimi gorami še nima izkušenj, se pridružite vodeni skupini ali pa najemite vodnika. Nikar se ne odpravite sami učiti visokogorskega planinstva kar na Mont Blanc – je prenevarno!

Na resno goro z vodnikom

Vzpon na Mont Blanc po normalni smeri je videti nezahteven in preprost. V dobrih razmerah, ob sreči z vremenom in snežnimi razmerami, tak tudi bo. Razmere pa se lahko hitro spremenijo in postanejo smrtno nevarne! Žal na tej mogočni gori vsako leto konča življenje veliko ljudi. Zato se take ture lotite v spremstvu gorskega vodnika.

V Chamonixu so vodniki združeni v La Compagnie des Guides (www.chamonix-guides.com/); pri njih se lahko pozanimate za najem lokalnega vodnika.

Nekoliko ceneje pa bo, če boste najeli slovenskega fanta ali dekleta z mednarodno licenco za gorsko vodništvo UIAGM. To so izkušeni alpinisti z opravljenim štiriletnim šolanjem za gorske vodnike, ki ga je predpisala mednarodna vodniška organizacija. Najbolj podjetni med njimi so združeni v Slovensko gorniško šolo (www.gorniskasola.net)

Počitek med vzponom proti vrhu SREČKO MIKLIČ

Kdaj na Mont Blanc

Najprimernejši čas za vzpon na Mont Blanc je poletna sezona, od srede junija do konca septembra. Takrat je dan najdaljši, snežne razmere stabilne, vreme razmeroma prizanesljivo, kočice pa so odprte.

Nevarnosti

Na najvišjih gorah Alp gornikom poleg večine težav in nevarnosti, ki jih poznamo iz domačih gora, grozi še vrsta dodatnih bremen. Prvo je pomanjkanje kisika, o katerem pišemo v poglavju o aklimatizaciji.

Drugo, po čemer se ločijo od naših gora, so ledeniki. Ledeniki imajo razpoke, ki so globoke tudi po več deset metrov in v katere ni dobro pasti. Kadar je ledenik pokrit s snegom, ne moremo vedeti, kako debela je snežna odeja oziroma ali je dovolj trdna, da bo zdržala našo težo in preprečila padec v razpoko pod njo. Zato morate biti na ledeniku, ki je pokrit s snegom, vedno navezani! To pa pomeni, da morate tudi znati uporabljati ledeniško navezavo in ukrepati ob padcu v skrito razpoko. Zato po ledenikih nikoli ne hodite kot samohodci.

Druga posebnost ledenikov so podirajoči se seraki. To so veliki kosi ledu, ki se zaradi stalnega premikanja ledenikov na krajih, na katerih se teren prelomi, občasno odlomijo in zgrmijo v dolino. Zato se je treba izogibati hoji pod njimi; če že moramo, pojdimo mimo njih čim hitreje in po možnosti v hladnejših delih dneva.

Padajoče kamenje nam sicer poznamo tudi v naših gorah, toda v centralnih Alpah ga je morda celo več. Zlasti zadnja leta, ko se klima spreminja in so povprečne temperature višje kot nekoč, se zaradi taljenja ledu sproščajo še večje količine kamenja in skal kot nekoč. Zato bodite pod stenami in ozebnički vedno previdni, če se le da, pa pojdite prek kritičnih mest v zgodnjih jutranjih urah ali celo ponoči, ko je najbolj mraz.

Velika nevarnost v visokih gorah je nenaden vremenski preobrat. Na Mont Blancu so taka presenečenja zaradi višine še posebno pogosta in na njem se je zgodilo že veliko tragedij. Vsekakor pred odhodom na turo skrbno poslušajte in upoštevajte vremensko napoved. Če pa vas kje visoko na gori le ujame hitro poslabšanje vremena, če vas zajame megla, če se nesramno ohladi, če začne zelo

Pogled z Les Droites čez ledenik Mer de Glace na kraljevsko kupolo. Levo pod Mont Blancom je Peutereyski greben, desno Dôme du Goûter, desno spredaj chamoniške Igle. MARKO PREZELJ

močno pihati in snežiti, si izkopljite luknjo, oblecite vse, kar imate, in vdano čakajte na izboljšanje. Vsako drugačno iskanje izhoda iz take zagate na terenu, ki ga ne poznate, se praviloma konča tragično.

Velika višina in velike višinske razlike terjajo veliko fizično obremenitev gornikov, ki hočejo na vrh Alp. Zato si seveda pred odhodom nanj nekaj mesecev pridno in vztrajno nabirajte kondicijo

v naših gorah. Za Mont Blanc ste »zreli«, če brez večjih težav pridete iz Vrat na Kredarico (približno 1500 višinskih metrov) v štirih do petih urah in naslednji dan nimate vnetih mišic (»muskelfibra«) zaradi tega.

Aklimatizacija

Nadmorska višina slabih pet kilometrov pomeni, da boste skoraj zagotovo imeli večje ali manjše zdravstvene težave zaradi pomanjkanja kisika. Le izredno majhen odstotek ljudi prenaša to višino brez vidnih težav. Zanimivo je, da moderna medicina še ne ve, kako v dolini prepoznati, kdo višino dobro prenaša, kdo pa ne. To se vidi šele tam zgoraj! Vendar se vaše telo na srečo lahko navadi na višino. Glavno navodilo za to je: vzpenjajte se počasi in postopoma, kajti telo potrebuje čas, da se navadi na manjšo količino kisika. Nikar se ne odpeljite od doma v Chamonix in ne naskočite takoj Mont Blanca! Najprej je treba nujno opraviti krajši vzpon ali dva na nižje vrhove, sicer vam lahko nadležna višinska bolezen popolnoma pokvari življenjsko doživetje ali pa celo škodi vašemu zdravju. Možnosti za aklimatizacijo v Alpah pač ne manjka. Morda lahko teden pred odhodom osvojite nam bližnji Grossglockner. Lahko se odpravite na daljše potepanje po Alpah in začnete s kakimi nižjimi vrhovi. Lahko se lotite vzpona na Mont Blanc takoj potem, ko se vrnete s kakega potepanja po planotah in gorah Južne Amerike ali Himalaje. Skupine za aklimatizacijsko turo velikokrat izberejo »komaj štiritisočak« Gran Paradiso na italijanski strani, v bližini Mont Blanca.

Sam se spomnim, da smo mladi, zagnani alpinisti pred več kot tridesetimi leti najprej šli peš iz Chamonixa po mogočnem ledeniku Mer de Glace na vrh Aiguille du Midi, se z žičnico spustili nazaj v Chamonix, en dan počivali, potem pa se spet z žičnico odpeljali nazaj gor na Midi in se lotili prečenja Mont Blanca.

Kakor koli, dajte svojemu telesu priložnost, da ustvari dovolj rdečih krvničk. Na Mont Blancu jih bo potrebovalo.

Če pa vas med vzponom vendarle zagrabi višinske težave, če vas boli glava, če vam je slabo, če ste slabotni, če vam šumi v pljučih – obrnite se in se takoj začnite spuščati! Pomaga vam lahko samo več kisika, zato morate dol. Pogosto je dovolj, da se spustite za nekaj sto metrov, tam počakate dan ali dva, potem pa poskusite znova.

Noben vrh ni vreden vašega življenja!

Gorska reševalna služba

Gorska reševalna služba pod Mont Blancom deluje izredno učinkovito. Na žalost ima po več sto »strank« na leto in je tako rekoč kar naprej v akciji. Zato ji ne moremo očitati amaterstva. Telefonska številka 112 je rešilna bilka za vse vrste nesreč v vseh državah Evropske skupnosti.

Vsekakor se pred odhodom ustrezno zavarujte. Članarina PZS kategorije A zagotavlja zavarovanje v primeru reševanja v tujini,

prav tako pa je pametno kupiti za tisti teden, ko boste tam, dodatno zavarovanje mednarodnih zavarovalnih mrež, kot sta Coris ali Elvia.

Kako pod Mont Blanc

Mont Blanc je mejna gora med Francijo in Italijo. Zanimivo je brati, da je bil njegov vrh nekakšen »francosko-italijanski Piranski zaliv«, saj sta si obe državi skušali prilastiti najvišjo točko. Glavno izhodišče zanj je turistični kraj Chamonix-Mont Blanc na francoski strani. Chamonix je bil pred začetkom zgodovine alpinizma (prvi vzpon na Mont Blanc sta opravila Jacques Balmat in Michel Paccard 8. avgusta 1786) pozabljena vasica v samotni gorski dolini. Zaradi Mont Blanca pa je danes pojem za gorsko izhodišče, tako rekoč eno izmed alpinističnih središč sveta. K današnji živahnosti doline pripomore tudi 11,6 km dolgi predor, ki so ga izvrtali prav pod masivom najvišje gore in z njim povezali Italijo in Francijo. Druga pomembna privlačnost kraja pa so žičnice in smučišča, med katerimi je najbolj znana tista, ki vas iz doline potegne prav na vrh najvišje chamoniške »Igle« Aiguille du Midi 3842 m visoko.

Na italijanski strani pogorja leži podobno odmaknjena gorska dolina s krajem Courmayeur. Ta nikoli ni dosegel slave svojega francoskega soseda, čeprav se je tudi razvil v živahno turistično središče.

Do Chamonixa ali Courmayeurja se je razmeroma preprosto pripeljati. Usmerimo se na italijanske avtoceste mimo Trsta in se peljemo mimo Benetk in Milana proti Torinu. Približno sto kilometrov naprej od Milana zavijemo na desno, na avtocesto proti Aosti in predoru Mont Blanc. Iz Ljubljane je do Chamonixa kakih 730 km, iz drugih slovenskih krajev ustrezno več ali manj. To pomeni 8-10 ur vožnje po avtocestah.

Bivak Vallot, skromno in neurejeno, a v slabem vremenu zelo dragoceno zavetišče pod vrhom. KLEMEN GRIČAR

Zemljepisni opis

Kralj Alp je obdan z nekaj gorskimi vazali v svoji neposredni soseščini, ki bi si kje samostojno gotovo pridobili sloves imenitnih alpskih štititisočakov, tu pa pač predvsem poudarjajo mogočnost najvišjega med njimi. Pa saj so si tudi tako prislužili prepoznavnost med bolj zagnanimi gorniki. Vsakdo recimo ve za Mont Blanc du Tacul, 4248 m, ki ukrade večino razgleda z vrha žičnice na Aiguille du Midi. Čezenj in čez sosednji Mont Maudit, 4465 m, poteka klasično prečenje Mont Blanca. Najvišji Mont Blancov sosed, pravzaprav njegov predvrh na jugovzhodni strani, je Mont Blanc du Courmayeur, 4748 m. Aiguille Blanche, 4112 m, in Aiguille Noire, 3772 m, sta vrha, ki si ju lahko privoščijo le drzni alpinisti, ki zmorejo prečenje grebena Peuterey. Na manj obiskani zahodni strani dominira Aiguille du Bionnassay, 4052 m. Končno pa na poti okoli glavnega vrha dosežemo še Aiguille du Gôuter, 4304 m; čez tega poteka najbolj priljubljeni pristop.

Ker sta tako Chamonix kot Courmayeur turistično zelo razvita, je po nižjih pobočjih teh gora speljana množica poti, po katerih si lahko tudi manj zahtevni planinci privoščijo dolge pohode brez zahtevnih visokogorskih znanj in opreme. Na 3842 m visoko drzno skalnato špico Aiguille du Midi nad Chamonixom je speljana gondolska žičnica, ki tja gor vsak dan dovaža na stotine radovednih turistov, alpinistom pa seveda bistveno olajša dostop do visokogorja. Podobna žičnica je speljana tudi iz Courmayeurja na Pointe Helbronner, 3592 m. Obe zgornji postaji teh žičnic pa sta povezani s skoraj vodoravno povezovalno žičnico, razpeto visoko nad veličastno dolino, po kateri teče ledenik Mer de Glace, z neposrednim pogledom na stene Mont Blanc du Tacula ter seveda na preostale okoliške gore.

Kje spati v Chamonixu in na gori

Chamonix je mondano turistično središče in v njem si lahko privoščite prenočitev v tako rekoč katerem koli cenovnem razredu. Tisti petični bodo že znali najti drage hotele. Za skromnejše pa so primerna preprostejša zavetišča, ki jim Francozi rečejo Gite in v katerih lahko prespite za 8–15 €. Slovenski alpinisti zadnja leta radi hodijo v Gite Chamoniard Volant, ki ga najdete tako, da greste iz središča mesta mimo alpinistične šole ENSA proti Argentieru, čez slab kilometer pa zavijete na desno ali pa v Gite Le Montagne, ki je še 500 m naprej.

Na Mont Blanc se seveda ne da v enem dnevu, vmes je treba nujno prespati v kateri izmed koč. Žal so v poletni sezoni vse nabito polne, za ležišče so potrebne vnaprejšnje rezervacije. Če pridete brez njih, pričakujte, da boste tistih nekaj ur do odhoda preždeli kje na kakem hodniku ali trdi klopi. Dostopi do koč so opisani pri opisih vzponov.

Refuge du Gôuter, 3817 m, je najbolj oblegana koča na najbolj priljubljenem normalnem pristopu na Mont Blanc. Oskrbovana je od sredine junija do konca septembra. Telefon: +33 (0)4 50 54 40 93.

Refuge de Tête Rousse, 3167 m, leži ob najbolj obiskani poti proti Aiguille du Gôuter. Koča je odprta od začetka junija do septembra, telefon +33 (0)4 50 58 24 97.

Refuge des Grand Mulets, 3051 m, je postavljena na skalni ostrogi sredi ledenika Bossons, tj. ob drugi najbolj obiskani poti na vrh. Odprta je od konca marca do srede septembra, telefon +33 (0)6 72 81 22 08.

Refuge Vallot, 4362 m, stoji nad prevalom Col du Dôme, tam, kjer se združita pot z Aiguille du Goûter in pot čez ledenik Bossons. Je le velik, neoskrbovan kovinski zabojnik. Navadno je v precej slabem stanju, razmetan in skrajno neprimeren za prenočevanje. Je pa zlata vreden kot zavetišče ob nenadni spremembi vremena.

Refuge des Cosmiques, 3613 m, nad prelazom Col du Midi pod oblegano Aiguille du Midi nam pomaga, če se lotimo prečenja Mont Blanca. Odprta je od srede februarja do srede oktobra, telefon +33 (0)4 50 54 40 16.

Rifugio Gonella, 3071 m, nad ledenikom Glacier du Dôme je izhodišče za vzpon z italijanske strani. Odprt je od srede julija do konca avgusta, telefon +39 339 537 84 54.

POZOR: Letošnjo sezono (2007) bo zaprta zaradi rekonstrukcije – dostop je prepovedan!

Literatura in zemljevidi

Literature (vodnikov, monografij, romanov ipd.) o Mont Blancu je tako rekoč neskončno veliko, in to v skoraj vseh jezikih. Zato tukaj omenimo le dva vodnika v slovenščini:

- Tomaž Vrhovec in drugi: **Najvišji vrhovi v Alpah**, PZS, 2005.
- Richard Goedeke: **Vsi štirisočaki Alp po običajnih smereh**, Sidarta, 2004.

Mont Blanc z Aig. du Midi. Desno spodaj se dobro vidi razbit lednik Bossons. KLEMEN GRČAR

Tudi ponudba zemljevidov je pestra, marsikaj se da najti tudi na spletu. Priporočamo pa zemljevida:

- IGN 1, Carte Touristique, **Chamonix-Mont Blanc**, 1 : 25.000 in
- IGN 2, **St-Gervais-les Bains**, 1 : 25.000.

Še najpreprosteje bo, če ju kupite v Chamonixu.

Normalni pristopi

Tu opisujemo štiri pristope, ki veljajo za najlažje in so primerni za gornike, ki se odpravljajo na svoj prvi vzpon na streho Alp. Najpreprostejši, z najmanjšimi dnevnimi višinskimi razlikami, najmanj hoje po ledenikih, vendar pa obupno oblegan, je vzpon iz Chamonixa čez Aiguille du Goûter. Nekoliko manj gneče je na poti čez ledenik Bossons, vendar nas tam čaka več hoje po ledeniku in večja višinska razlika. Še manj gneče je na najredkeje uporabljenem pristopu z italijanske strani, od kočice Gonella; tam so ledeniške težave, višinska razlika in razdalja še malo večji. Za tiste najbolj zagnane, ki čutijo, da morajo že na prvi poti na Mont Blanc doživeti nekaj več, pa je vsekakor najprimernejše prečenje gore z Aiguille du Midi čez Mont Blanc du Tacul in Mont Maudit; to je tehnično najzahtevnejši in najdaljši vzpon med temi štirimi.

1. Čez Aiguille du Goûter

To je najpogosteje uporabljeni pristop, vendar je na njem praviloma izjemna gneča. Prespimo v koči Refuge du Goûter.

Višina izhodišča: 2336 m

Višina kočice: 3817 m

Višinske razlike: do kočice 1481 m, od kočice do vrha 993 m, sestop 2574 m

Zahtevnost: PD-, to pomeni zmerno zahtevno, primerljivo z zimskim vzponom na Grintovec ali na Stol.

Časi:

Prvi dan do kočice Tête Rouse 2–3 ure, do Aig. du Goûter še 2–3, skupaj 5–6 ur.

Drugi dan do Vallota 2–3 ure, do vrha pa še do dve uri, skupaj 4–5 ur vzpona. Z vrha do Vallota je dobra ura, naprej do Aig. du Goûter še 1 ura 30–2, sestop do Tête Rouse – 2 uri, od tam do železnice še 2. To je 6–7 ur, vsega skupaj 11–13.

Izhodišče: Iz Chamonixa se zapeljemo nekaj kilometrov po dolini navzdol do vasice les Houches. Iz te se z gondolo odpeljemo do zgornje postaje na višini 1794 m. Mimo te postaje vozi zobata železnica Tramway du Mont Blanc, ki ima sicer začetno postajo v kraju le Fayet-Saint Gervais, iz katerega bi tudi lahko začeli vožnjo. Z zgornje postaje gondole se z zobato železnico odpeljemo do njene končne postaje le Nid d'Aigle na višini 2336 m, odkoder naprej ni več prevoznih sredstev. Zgornja postaja železnice je prav nenavadna, saj se proga neha v strmini sredi pobočja, kot da bi jo odrezal. Leta 1914 so jo zaradi vojne prenehali graditi, po vojni pa niso več nadaljevali ambicioznega načrta, da bi vozila do vrha Mont Blanca. To so bili pač časi, ko je tudi Jakob Aljaž sanjal, da bo na vrh Triglava speljal vlak in na njem postavil hotel.

Prvi dan: Od Nid d'Aigla sledimo dobro uhojeni poti, na kateri skoraj zagotovo ne boste sami; zmerno strmo, sprva po kopnem, proti vzhodu pod skalnatimi robom na levi. Po dobri uri postopoma zavijemo na desno po moreni proti koči Refuge Tête Rouse, 3167 m, ki stoji pod strmimi pobočji Aiguille du Goûter. Do same kočice nam ni treba, pač pa prečimo ledenik Glacier Tête Rouse in se po strmem pobočju vzpenjamo proti cilju tega dne. Lahko gremo kar za rumenimi oznakami po rebri na levo od velikega ozebnika, ki prereže pobočje; to je za spoznanje teže. Lahko pa prečkamo ozebnik (zelo velika nevarnost padajočega kamenja) in jo na drugi strani uberemo naravnost navzgor. Gremo po neusmiljeni, zvečine kopni strmini in se skoraj sedemsto metrov višje najdemo pri koči Refuge du Goûter. Če smo rezervirali prenočišče, nam bo oskrbnik odredil prostor na skupnem ležišču, če pa rezervacije nimamo, nas bo poslal ždet v kak hodnik ali jedilnico.

Na vrh: Kmalu po polnoči se začne vstajanje in že zaradi hrupa nima smisla, da bi se še mučili s spanjem, ki nam je že tako delalo težave zaradi razburjenja in pomanjkanja kisika. Ledeniško se opremimo (dereze, cepin, pas, navezava) in se za vsemi drugimi odpravimo od kočice po sneženem slemenu proti jugovzhodu. Petsto metrov višje in dve uri pozneje se najdemo na prostranem vrhu Dôme du Goûter, 4304 m. Nanj pridejo z desne tudi tisti, ki se lotijo vzpona iz Italije (glej spodaj) in nadaljujejo po naši smeri. Z vrha moramo nekoliko navzdol na ledeniško sedlo Col du Dôme, 4260, na katero z leve pripelje smer čez ledenik Bossons. S tega sedla gremo naprej navzgor do bivaka Vallot, 4362 m, potem pa sledi še zadnja etapa. Zagrizemo se v strmino nad sedlom v snežni greben

Po običajni smeri na Mont Blanc ISKRA JOVANOVIĆ

Bosses, po katerem je navadno utrta globoka gaz. Dihamo težko, štejemo korake, počivamo, toda vztrajno in zanesljivo smo vedno bliže zaželenemu cilju. Greben se više razširi in postane položnejši, tako da kar udobno pridemo na prostrani, večno zasneženi vrh.

Sestop: Najenostavneje se vrnemo po isti poti, saj je najlažja. Ker verjetno ne želimo še eno noč doživljati gneče v koči, se moramo še isto popoldne spustiti po tisti neprijetni in za zdrs nevarni strmini dol proti koči Tête Rousse in naprej do konca proge. Šele tam nas odreši vlakec.

Druga možnost sestopa za tiste malo bolj ambiciozne pa je čez ledenik Bossons. Večjih tehničnih težav tam ni, je pa precej nadležnega iskanja prehodov čez razpoke na dolgem ledeniku. Če ni dobro vidne gazi ali če nimate vodnika, ki to pot dobro pozna, ali pa če je megla, se tega sestopa raje ne lotite. Konča se pri srednji postaji žičnice na Aiguille du Midi, 2310 m, s katero se odpeljemo v dolino.

2. Po ledeniku Bossons

Tehnično podobno zahteven vzpon kot prvi opisani. Vendar moramo drugi dan premagati večjo višinsko razliko in je zato vzpon fizično zahtevnejši. Dodaten izziv sta bistveno daljša hoja po ledeniku in iskanje prehodov med razpokami. Prespimo v koči Refuge des Grandes Mulets.

Višina izhodišča: 2310 m

Višina koče: 3051 m

Višinske razlike: do koče 750 m, od koče do vrha 1751 m, sestop 2574 m

Zahtevnost: PD-, torej zmerno zahtevno, primerljivo z zimskim vzponom na Grintovec ali Stol.

Časi:

Prvi dan do koče 3 ure.

Drugi dan do prelaza pod Colom du Dôme pod Vallotom 4-5 ur, do vrha pa še dve, skupaj 6-7 ur vzpona. Z vrha do Vallota dobra ura, naprej do Aig. du Goûter še 1 ura 30-2 uri, sestop do Tête Roussa - 2 uri, od tam do železnice še 2. To je 6-7 ur, vsega skupaj 12-14.

Izhodišče: Iz Chamonixa se z žičnico proti Aiguille du Midi odpeljemo do srednje postaje Plan d'Aiguille, 2310 m.

Prvi dan: S srednje postaje krenemo na desno proti zahodu po markirani poti do ledenika Glacier des Pélerins, ga prečkamo in nadaljujemo pot do zapuščene postaje žičnice. Smo pred glavnim ledenikom Bossons. Čez močno razbiti dela ledenika, ponekod so postavljene tudi lestve, sledimo predhodnikom proti skalni ostrogi Grands Mulets, na kateri stoji koča. Do nje je treba tudi po delno zavarovanem delu kopne poti.

Drugi dan: Kmalu po polnoči v popolni ledeniški opremi prečimo od kočice proti desni, jugozahodno, proti skalam v grebenu Dôme du Goûter. Pod seraki se strmo vzpenjamo na nekoliko položnejšo rampo (Petit Plateau, 3650 m). Gremo po njej in potem spet strmeje čez veliko razpoko ter pridemo na Grand Plateau, 3980 m. Prečimo ga v jugozahodni smeri, se zagrizemo v zadnjo, neskončno strmino do prelaza Col du Dôme, ki se združi s prvim pristopom, in po vršnem grebenu Bosses po slabih dveh urah prisopihamo na vrh. Iskanje najboljših prehodov čez razpoke je lahko zamudno, še posebno če ni gazi ali če smo brez izkušenega vodnika. V megli pa je skoraj nemogoče najti pravo smer.

Sestop je enak kot pri prvem opisanem vzponu.

3. Italijanski pristop

Tehnično le nekoliko zahtevnejši kot drugi opisani, višinske razlike in napornost pa so podobne. Prespimo v koči Rifugio Gonella.

POZOR: poleti 2007 ta vzpon ni mogoč, ker obnavljajo kočo!

Višina izhodišča: 1653 m

Višina kočice: 3071 m

Višinske razlike: do kočice 1418 m, od kočice do vrha 1739 m, sestop 2574 m ali 3157 m

Zahtevnost: PD-, torej zmerno zahtevno, vendar malo bolj kot prejšnja dva vzpona. Primerljivo recimo z zimskim vzponom na Storžič.

Časi:

Prvi dan do kočice 4–5 ur.

Drugi dan do prelaza 4 ure, od tam do Dôma du Goûter 2–3 ure, do vrha pa še dve uri, skupaj 7–9 ur vzpona. Z vrha do Vallota dobra ura, naprej do Aig. du Goûter še 1 ura 30–2 uri, sestop do Tête Rousse 2 uri, od tam do železnice še 2. To je 6–7 ur, vsega skupaj 13–16. Sestop po poti vzpona do kočice Gonella traja 5–6 ur, do doline pa še 3–4, torej vsega skupaj ta dan 16–17 ur.

Izhodišče: Iz Courmayeurja se zapeljemo pod dolini Val Veny do Cantine della Visaille, 1659 m.

Lepotica Aiguille de Bionnassay, zahodni vazal Mont Blanca. TOMAŽ JAKOČIČ

Prvi dan: Sledimo poti po moreni na ledenik Glacier du Miage, potem pa po njem vse do podnožja Aiguilles Grisses približno 2500 m visoko. Levo od najnižjega skalovja spet stopimo na kopno stezo in po njej ter prek snežišč pridemo do kočice Rifugio Gonella.

Drugi dan: Kmalu po polnoči v popolni ledeniški opremi odrinemo po ledeniku Dôme; sprva se držimo svoje leve, zahodne strani, potem gremo po njegovi sredini, v zgornjem delu pa spet po levem kraku in pridemo na sedlo Col des Aiguilles Grisses, 3809 m, do katerega potrebujemo kake 3 ure. Iskanje najboljših prehodov čez razpoke je lahko zamudno, še posebno če ni gazi ali če smo brez izkušenega vodnika. V megli pa je skoraj nemogoče najti pravo smer. Če je splet razpok le preveč zapleten, se je pametno lotiti različice poti levo po grebenu Grisses, ki pa je zahtevnejši (PD in mesta II) in vzpon na sedlo podaljša za eno uro. Na tem grebenu najprej zlezemo čez prva dva stolpa, tretjega obidem na zahodni strani, končno pa prekoračimo še vrh Calotte des Aiguilles Grisses, 3826 m, in se spustimo na sedlo.

S sedla Col des Aiguilles Grisses nadaljujemo pot po grebenu proti severu, se izognemo skalam po levi in presežemo višino 4000 m na grebenu Bionassay malo nad Colom de Bionassay. Tam se obrnemo proti severovzhodu in se po lepem snežnem grebenu vzpnemo do kupole Dôma du Goûter, 4304 m. Tam se pridružimo prvi opisani smeri in gremo po njej mimo bivaka Vallot na vrh.

Sestop je najlažje izvesti tako kot pri prvem opisanem vzponu – do zobate železnice; to seveda pomeni, da se bomo morali v dolini nekako znajti glede vrnitve na italijansko stran. Če pa se vsekakor želite vrniti v izhodiščno dolino peš, ni druge, kot da sestopite po poti vzpona. V tem primeru bo verjetno smiselno še enkrat prespati v koči Gonella.

4. Prečenje Mont Blanca

Prečenje Mont Blanca je veličastna tura za vsakega alpinista, ki se čuti sposobnega za srečanje z izzivom dolgega in nagnjenega vzpona po ledeniškem terenu z nekaj tehnično zahtevnimi mesti.

Posamezne težave sicer ne presegajo ocene PD+, toda zaradi kombinacije vseh naravnih elementov na tem najvišjem delu Alp je ta tura imenitna. Med prečenjem se najprej vzpnejo na Mont Blanc du Tacul, potem na Mont Maudit in šele nato na Mont Blanc. Sestopimo naprej čez Dôme du Goûter mimo kočice Aiguille du Goûter k zobati železnici.

Prespimo v kočico Refuge Cosmiques, ki je edina izmed tu opisanih kočic v zasebni lasti (preostale upravljajo planinska društva). Zanimiva posebnost tega najtežjega izmed opisanih pristopov je, da je edini, ki ga izvedemo v enem dnevu. Sestopa z Aiguille du Midi do sedla Col du Midi prejšnji popoldan pač ne moremo šteti za dnevno turo.

Višina izhodišča: 3842 m

Višina kočice: 3532 m

Višinske razlike: do kočice 310 m spusta, od kočice do vrha Mont Blanc du Tacula 709 m, do Mont Maudita nekaj spusta in še kakih 300 m vzpona, nato približno 150 m spusta in končno še 504 m vzpona. Skupaj kakih 1500 m vzpona, sestopa pa 2574 m.

Zahtevnost: PD+, torej zgornja meja ocene zmerno zahtevno, primerljivo z zimskim vzponom na Triglav.

Prečenje Mont Blanca začnemo z vzponom po sneženem pobočju na Mont Blanc du Tacul (spredaj levo), nadaljujemo čez Mont Maudit (na sredini), za katerim se vidi le vršni del kopastega najvišjega vrha Mont Blanca, končamo pa čez sneženi Dôme du Goûter na desni. Slikano z grebena Cosmiques pod Aig. du Midi.

Časi:

Na Mont Blanc du Tacul 3 ure, od tam na Mont Maudit še 2-3, naprej do vrha še 3, skupaj 8-9 ur vzpona. Z vrha do Vallota dobra ura, naprej do Aig. du Goûter še 1 ura 30-2 uri, sestop do Tête Roussa 2 uri, od tam do železnice še 2. To je 6-7 ur, vsega skupaj 15-16.

Izhodišče: Iz Chamonixa se z žičnico odpeljemo na vrh Aiguille du Midi. Med množico turistov, ki se prerivajo do razgledne terase, poiščemo izhod na vzhodni greben. Predor do izhoda se odcepi od predora, ki vodi do žičnice proti Pt. Helbronner. Začetni del spusta z vrha Aiguille du Midi je silno zoprno. Greben je ozek in zelo izpostavljen, visoko nad severno steno. Resnično si oddahnemo, ko pridemo na nekoliko širši in udobnejši del; ta na srečo ni daleč. Tam se ledeniško navežemo in sestopimo po snegu desno pod južnimi stenami Aiguille du Midi proti prostranemu zgornjemu delu ledenikov nad veličastnim glavnim ledenikom Mer de Glace. Spustimo se do širokega sedla Col du Midi, na katerem stoji kočara Refuge du Cosmiques.

Vzpon: Sredi noči se v popolni ledeniški opremi odpravimo čez sedlo Col du Midi proti zasneženim pobočjem Mont Blanc du Tacula. Držimo se bolj desne oz. sledimo po navadi dobro utrte gazi. Prestop čez krajno poč je pogosto težaven in je treba poiskati najprimernejši kraj. Včasih se tam nabere tudi kolona čakajočih alpinistov.

Ko pa se prebijemo čez spodnje razpoke, nas čaka vzpenjanje bolj ali manj naravnost navzgor mimo nekaj serakov vse do rame (Epaule) v severnem grebenu Mont Blanc du Tacula. Tam prestopimo na njegova zahodna pobočja. Če nam ni do obiska vrha Tacula, gremo lahko kar rahlo navzdol, prečno pod Taculom, na prostrani Col du Maudit. Vendar je vsekakor vredno narediti ovinek in stopiti tudi na to lepo goro. (Tudi vzpon samo na Mont Blanc du Tacul je zelo lepa tura, ki jo je žičnica na Midi spremenila v prijeten enodnevni izlet!) Prečimo planjavo Col du Maudit in se zagrizemo v strmino na jugozahodni strani. Vzpon na izrazito uravnavo v severnem grebenu Mont Maudita, ki se imenuje Col du Mont Maudit, je tehnično najzahtevnejši del ture. Premagati moramo strmino od 40° do 50° in zlesti čez nadležni krajni zev. S te uravnave se lahko s prečenjem proti jugozahodu izognemo vzponu na Mont Maudit, čeprav je seveda vredno stopiti tudi na to lepo goro. Do vrha je namreč le dobrih sto višinskih metrov vzpona po grebenu, na katerem težave ne presegajo prve stopnje.

Sestop z Mont Maudita je lažji kot vzpon. Brez tehničnih težav se spustimo za 150 metrov na prostrano sedlo Brenva. Sledi še tehnično nezahteven, a na videz neskončen vzpon po snežni strmini do zaželenega najvišjega cilja.

Sestop (pravzaprav nadaljevanje prečenja gore) je enak kot pri prvem opisanem vzponu.

Mont Blanc – alpinistični paradiz

Tomaž Jakofčič

Znan rek pravi, da mesto Chamonix in gore nad njim, posebno Mont Blanc, pomenijo zibelko in središče evropskega in svetovnega alpinizma. Ne zaman; Mont Blanc ponuja alpinistu prav vse, kar gore lahko ponudijo izzivov lačnemu človeku, razen najvišjih »nadstropij« z višino nad 5000 metrov. Stene Mont Blanca, tako ledne kot skalne, krepko presegajo višino 1000 metrov in so najmenitnejši alpinistični cilji, ki že stoletja pomenijo alpinistom preizkusni kamen s

celo paleto smeri, ki so, vsaka v svojem času, premikale alpinistične meje.

Če hočemo opraviti hiter pregled najpomembnejših sten, grebenov in smeri v Mont Blancu, je najbolje, da ga obidemo v nasprotni smeri urinega kazalca, začeniši s smerjo prvopristopnikov.

Nad ledenikom Bossons

Goro sta prva osvojila Michel Paccard in Jacques Balmat avgusta leta 1786, in to po ledenem pobočju skoraj naravnost z ledenika Bossons. Smer se zaradi številnih ledeniških razpok in nevarnih lednih odlomov ni obdržala tako kot poznejša Voie Normale (normalni pristop). Pozimi in spomladi, ko so številne razpoke prekrile z debelo snežno odejo, se smer prvopristopnikov uporablja skupaj z varianto, ki v gornjem delu zavije proti oblemu Dôme du Goûterju in je primerna za vedno bolj priljubljeno turno smučanje. Normalna in hkrati najpogosteje uporabljana smer na vrh gore vodi nekoliko bolj desno, čez Aiguille in Dôme de Goûter, 4304 m. Pod drugega, nekakšen predvrh Mont Blanca, pripelje z zahoda čudovit snežni greben čez Aiguille de Bionnassay, 4052 m, ki ga vodniške naveze kar precej obiskujejo.

Jugozahodna stran

Malo pred vrhom Dôme du Goûterja pride iz Italije »italijanska normalka« mimo kočice Gonella (opis glej zgoraj). Na desni je pozabljena jugozahodna stena Mont Blanca, po kateri zaradi odmaknjenosti zelo redko plezajo. Več kot 1000 metrov visoka ledna stena ima skupaj z dolgim in zapletenim dostopom že skoraj himalajske razsežnosti. Izhodišče za plezanje v JZ-steni je bivač Quintino Sella (3396 m, dostop iz doline Val Veny, 7 ur).

Steno na desni omejuje Broulliardski greben (III, AD, 1400 m), zelo mikavna, a zaradi dolgega dostopa, višine in odmaknjenosti zahtevna alpinistična tura, sicer s klasičnim prizvokom. Razgledna smer se začne na sedlu Col Emile Rey in čez Mont Blanc du Courmayeur doseže glavni vrh. Izhodišče za vzpon je eden najbolj odmaknjenih bivačev v Alpah, Eccles (3850 m). Dostop do njega vodi iz italijanske doline Val Veny mimo kočice Monzino, 2590 m (2 uri 30 iz doline); je dolg in velikokrat nevaren, saj vodi po ledeniškem svetu, izpostavljenem padajočemu kamenju. Za vzpon do bivača potrebujemo vsega približno 7–8 ur. Bivač stoji v osrčju najbolj divjega predela v Alpah, tik pod Broulliardskimi stebri. Ti skalni stebri premorejo odlične skalne smeri, med katerimi je najbolj znana Bonattijeva (VI, 700 m) v Centralnem stebri.

Med stebri se pnejo strme ledne smeri, ki sodijo med najtežje v pogorju. Večino jih je sredi osemdesetih preplezal nesporni vladar med raziskovalci Mont Blancovih sten Patrick Gabbarou. Zadnji desni steber se nadaljuje v greben Inominatte, ki je najlažji prehod

V centralnem stebri Freneya TOMAŽ JAKOFCIČ

v južnem ostenju Mont Blanca in hkrati čudovita klasična, a ravno tako zelo zahtevna smer s težavami do IV. stopnje.

Freneyski steber

Greben Inominatte razmejuje Broulliardske stebre od naslednje skalne trdnjave, mogočnih Freneyskih stebrov. Ti pomenijo visoko šolo alpinizma v vseh pogledih. Tudi dobesedno – stena, pod katero pridemo čez majhne skalne ostrice Pic Eccles, 4017 m, in istoimenskega sedla se namreč začne na višini približno 4100 metrov.

Najbolj slikovit, drzen in tudi zgodovinsko obarvan je Centralni Freneyski steber. Kateri ambiciozni alpinist ni bral knjige Walterja Bonattija *Moje gore* ali *Gore za golega človeka* avtorja Pierra Mezauda? Oba zelo čustveno opišeta epski poizkus prvega vzpona na steber, ki se je tragično končal s smrtjo nekaj najboljših takratnih italijanskih in francoskih alpinistov. Uspešen vzpon so leta 1961, kmalu po tragični nesreči, opravili Angleži Bonington, Whillans, Clough in Duglosz. Tudi tu so med stebri mikavne, a zelo težavne ledne smeri, ki jih ima na vesti sloviti Gabbarou.

Peutereyski greben in Grand Pillier d'Angle

Desno od stebrov pripelje iz doline najdaljša smer v Evropi, sloviti Peutereyski greben. Smer se začne malo pod višino 2000 metrov in konča na vrhu Mont Blanca. Vmes preči vrhove Aiguilla Noire,

Peutereyski greben: Z leve Aig. Noire, stolpi Dames Anglaises, Aig Blanche, čez Mont Blanc pa se že vlečejo megle. KLEMEN GRČAR

skalne stolpe Angleške dame (Dames Anglaises), Punta Gugliermina, Aiguilla Blanche, se spusti na sedlo Col du Peuterey, od tam povzpne na Grand Pillier d'Angle, nato pa končno sledi strmi snežni rezi na vrh Mont Blanc du Courmayeurja in od tam še na glavni vrh.

Severna stena Grand Pillier d'Angla, 4284 m, oziroma Velikega vogalnega stebra Mont Blanca sodi med najpomembnejše v Alpah. Najbolj plezane so lepe, do 900 metrov visoke ledne smeri kot so Cecchinel-Nomine, Boivin Valencant, Bonatti Zapelli in Dufour Frehel. Levo od ledišč in ledenih trakov pa se pne velikanski skalni steber, po katerem je gora dobila ime. Tam so najtežje skalne smeri v gori. Prvi se je te stene lotil kdo drug kot Walter Bonatti. Z Andreo Oggionijem sta preplezala smer po izraziti razčlembi, ki diagonalno prereže vso steno. Morala so priti osemdeseta leta, da je prišel na vrsto tudi 400 metrov visoki, navpični in previsni obelisk sredi stene. Patrick Gabbarou in Francois Marsigny sta v petih dneh preplezala smer Divine Providence (VII, A3, 900 m). Ime Božja previdnost je dobila po srečnem pripetljaju, ko je med prvenstvenim vzponom prvi plezalec padel in izpulil prav vsa varovala razen enega stojiščnega metulja, na katerem je obvisela celotna naveza. Smer je bila nemudoma razglašena za najtežjo v Alpah. Kljub časovni oddaljenosti lahko rečem, da še vedno sodi med najtežje smeri. Takoj je postala tudi izziv za prosto plezajoče alpiniste. V zgodnjih ponovitvah na začetku devetdesetih let je avantgardi francoskega alpinizma uspelo prosto preplezati posamezne raztežaje, a prosti vzpon v celoti sta šele leta 2003 opravila švicarska gorska vodnika Burdet in Zambetti.

Brenva in vzhodna stran

Stena Grand Pillier d'Angla se nadaljuje v najvišjo steno alpskega očaka, 1300 metrov visoko Brenvo. Ta za današnja merila ni strma in ponuja predvsem ledne in kombinirane smeri s težavami, ki dandanes ne segajo v ekstremni alpinizem. Še vedno pa je za vzpone potrebno veliko alpinističnega znanja, občutka ter preudarnosti. Najbolj znane smeri, kot so Hruška, Major in Sentinel Rouge, imajo tudi velik zgodovinski pomen, saj so pomenile preizkusni kamen močni alpinistični generaciji šestdesetih let. Čez Rebra Brenve se stena prelevi v južno steno Mont Maudita. Obiskana je predvsem pozimi, ko številni ledeni žlebovi ponujajo do 700 metrov visoke ledne smeri srednjih težav. Konča se s Kufnerjevim grebenom, po katerem vodi naslednja precej oblegana in lepa klasična smer. Greben omejuje Mauditov bazen, na katerem se začinja raj novodobnega plezanja v granitnih stenah Mont Blanca.

V začetku osemdesetih letih je Švicar Michel Piola v gladkih ploščah, v katerih mu ni uspelo urediti varovanja s klasičnimi varovali, zavrtal nekaj svedrovcev in s tem odprl povsem novo poglavje plezanja v pogorju. Kot gobe po dežju so začele nastajati vse težje smeri po navpičnih rdeče rjavih stenah. Večino jih je preplezal prav Piola s tovariši. S svedrovci pa sten ni posiljeval, uporabljal jih je le tam, kjer je bilo nujno. Raj za skalno plezanje je našel prav na vzhodni strani Mont Blanca, v granitnih iglah na Grand Capucinu in drugih satelitih Mont Blanc du Tacula. Območje je zdaj med najbolj obiskanimi v gorah nad Chamonixom in Courmayeurjem, tako poleti, ko vabijo omenjene skalne smeri, kot pozimi in spomladi, ko se v vzhodni steni Tacula naredijo lepe ledne smeri. Vse skupaj je vzrok za včasih kar preveliko gnečo, ki lahko močno pokvari doživetje. Pobočja Mont

Blanc du Tacula, po katerih vodi normalni pristop na Tacul in naprej na vrh Mont Blanca, so danes druga najbolj obljudena smer na goro. Z njo lahko tudi končamo plezalsko potovanje okoli Mont Blanca. Morda se lahko ozremo le še po dejavnostih slovenskih alpinistov na tej pomembni gori.

Slovenci v smereh Mont Blanca

Prve zelo opažene vzpone so slovenski alpinisti v stenah Mont Blanca opravili v šestdesetih letih. Uspešno odpravico so imeli leta 1969 člani plezalske skupine, imenovane Peronospora: Marjan Manfreda - Marjon, Boro Krivic, Stane Belak - Šrauf in Mitja Košir. Najprej so preplezali smeri Hruška in Sentinel Rouge, potem pa so se lotili Freneyskih stebrov. Marjon in Košir sta preplezala Centralni Freneyski steber (VI, A2, 700 m), Šrauf in Krvic pa sta prva ponovila Harlinovo smer (VI, A2, 500 m) v Skritem stebru. Zanimivo je, da nato v Freneyih ni bilo več slovenskih alpinistov vse do leta 1997, ko je Marko Prezelj s Therryem Scmitterjem preplezal ledno smer Feneyisie Pascale (V, 6, 700 m). Centralni steber sta 36 let za Marjonom in Borom ponovili še dve navezi; Tomaž Jakofčič, Tina Di Batista in Miha Valič ter Rok Blagus in Samo Krmelj leta 2005.

Tudi v Broulliardskih stebrih ni bilo veliko slovenskega prometa. Leta 1987 je težavno Diretissimo (7a, A2, 400 m) v Centralnem Broulliardu pozimi ponovil Tomo Česen sam, sosednjo klasično Bonatijevo pa sta nekaj let zatem preplezala Ničo Kregar in Primož Štular.

Na Brouilliardskem grebenu TOMAŽ JAKOFCIČ

Morda še kdo. O tem, kako in kaj je s Peutereyskim grebenom, nisem mogel najti točnih podatkov. Znano je, da so tam leta 1962 plezali gorenjski alpinisti Milan Valant, Tomaž Ažman, Franci Ekar (sedanji predsednik PZS!) in Srečo Tratnik ter Aleš in Vlasta Kunaver, zadnjih dvajset let pa nihče izmed naših alpinistov.

V Brenvi je bilo veliko vzponov v osemdesetih letih, med drugimi je Pavle Kozjek pozimi sam ponovil smer Major (V, 2, 1300 m). Ledne smeri v Grand Pillier d'Anglu vsake toliko preplezajo še danes, vse pogosteje pa tudi sloviti Divine Providence. Prva izmed Slovencev sta ga leta 2002 ponovila

Silvo Karo in Tomaž Jakofčič, naslednja pa leta 2003 Marko Lukič in Andrej Grmovšek, in sicer prosto (7c) – s tem sta opravila še le drugi prosti vzpon. Slovenski alpinisti pa se redno pojavljajo v območju Mont Blanc du Tacula z udobno dostopnimi stenami, ki so idealno prizorišče za prve plezalske korake v pogorju, tako v lednem kot v skalnem plezanju. To in pa vsakoletne množice gornikov na normalnih pristopih je bolj ali manj vse, kar zadeva Slovence na Mont Blancu. Prepričan sem, da marsikatera smer, tudi med klasičnimi, manj težavnimi, še ni občutila slovenskega gojzarja, kaj šele na primer zgoraj omenjena zakotna jugozahodna stena Mont Blanca. Izživov in prostora za alpinistično raziskovanje je torej še vedno več kot dovolj.

Tomaž Ažman, Franci Ekar, Milan Valant in Srečo Tratnik pred bivakom Craveri v Peutereyskem grebenu leta 1962.

Aiguille du Midi je najbolj obiskan vrh nad Chamonixom. Seveda zaradi žičnice, ki pripelje na njen vrh. TOMAŽ MAROLT

